

***ἀπάνω-κ' ἔσω** ἐπίρρ. ἀπαγκέσ' Πόντ. (Κερασ. Κοτύωρ. Τραπ. Χαλδ. κ. ἀ.) ἀπαντῶέσ' Πόντ. (*Οφ.)

Ἐκ τῆς ἐπιρρηματ. συνεκφορᾶς ἀπάνω κ' ἔσω.

1) Κατὰ τὰ ἄνω, πρὸς τὰ ἄνω ἐνθ' ἄν.: 'Απαγκέσ' ἔσ' αὐτὰ ραδία (ἐπάνω εἰς τὰ βουνά) Χαλδ. 2) Εἰς τὸ ἐπάνω μέρος, ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας, ἐπάνω ἐνθ' ἄν.: 'Απαγκέσ' ἔσ' οὐ νερόν πλεῦ' τὸ ξύλον (ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τοῦ ὕδατος πλέει τὸ ξύλον) Τραπ. Πορπατεῖς ἀπαντῶέσ' ἔσ' οὐ δόν' (ἐπάνω εἰς τὸ χιόνι) *Οφ. || Παροιμ. φρ. "Αμον ζοῦ ἄλειμμαν ἔρται ἀπαγκέσ' (ἐπιπολάζει ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας ὅπως τὸ λίπος τοῦ ζῡου. Ἐπὶ ἐνόχου κατορθοῦντος νὰ συγκαλύψῃ τὴν ἐνοχὴν του) Πόντ. β) Ἐνάρθρως ὡς οὐς, ἡ ἐπιφάνεια Πόντ. (Χαλδ.): Τῇ νεροῦ τ' ἀπαγκέσ'. Τῇ γαλατί' - τῇ 'ξυγαλί' τ' ἀπαγκέσ' (τοῦ γάλακτος - τοῦ ὀξυγάλακτος τὸ καϊμάκι). 3) Ἐπιτολαίως, ἐπιτροχάδην Πόντ. (Τραπ. Χαλδ.): 'Απαγκέσ' εἰπ' ἀτο Τραπ. Δεβάζω ἀπαγκέσ' Χαλδ. || Φρ. 'Αοῦτος ἄθροπον ἀπαγκέσ' ἐν' (εἶναι ἐπιτόλαιος) Τραπ.

ἀπανωκέφαλα ἐπίρρ. ἀμάρτ. ἀπανωτσέφαλα Σκῦρ. Ἐκ τοῦ ἐπιθ. *ἀπανωκέφαλος ἡ κατ' εὐθεΐαν ἔκ τοῦ ἐπιρρ. ἀπάνω καὶ τοῦ οὐς. κεφαλί.

Πρὸς τὸ ἐπάνω μέρος: 'Απανωτσέφαλα εἶναι πλησιαστές ὁ δεῖνα. (πλησιαστής = ὁμορρός).

ἀπανωκεφαλάρης ὁ, Νάξ. (*Απύρανθ.)

Ἐκ τοῦ ἐπιρρ. ἀπάνω καὶ τοῦ οὐς. κεφαλάρης.

Διευθυντής: Δὲ θέλ' ἀπανωκεφαλάρηοιδοι ἔσ' τσοῖ δονλειές μου. Εἶδα λές τῶρα τοῦ, ἀπανωκεφαλάρηοισα θὰ σὲ βάλω; ('τοῦ = αὐτοῦ).

ἀπάνω-κ' ἄνω ἐπίρρ. ἀπαγκιάν' Πόντ. (Χαλδ.) ἀπαντῶάν' Πόντ. (*Οφ.)

Ἐκ τῆς ἐπιρρηματ. συνεκφορᾶς ἀπάνω καὶ ἄνω.

Πρὸς τὰ ἄνω, ἐπάνω ἐνθ' ἄν.: Πάει ἀπαγκιάν' ἔσ' οὐ ρακάν' (ἀνέρχεται ἐπάνω εἰς τὴν ράχιν τοῦ βουνοῦ) Χαλδ. 'Απαγκιάν' δέβα αὐτόθ.

ἀπανωκίβουρο τό, ἀμάρτ. ἀναπωκίβουρο Κέρκ.

Ἐκ τοῦ ἐπιρρ. ἀπάνω καὶ τοῦ οὐς. κιβούρι.

Ἡ πλάξ ἡ καλύπτουσα τάφον: *Ἀσμ.

Γίνηκ' ἡ πλάκα ἄλογο καὶ τὸ κιβούρι σέλλα καὶ τὸ ἀναπωκίβουρο ἐγίνηκε σαλβάρι.

ἀπανωκλαδέα ἡ, Κύθηρ.

Ἐκ τοῦ οὐς. ἀπανωκλάδι καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ. - έα δι' ἦν ἰδ. - εα.

Ὁ ὑπερέχων τῶν ἄλλων κλάδος ἡ βλαστός. Συνών. ἀπανωκλάδι 1.

ἀπανωκλάδι τό, Θράκ. (Περίστας.) Κρήτ. ἀπανουκλάδ' Θεσσ. (Ζαγορ.) 'πανωκλάδι Κρήτ. 'πανουκλάδ' Θεσσ.

Ἐκ τοῦ ἐπιρρ. ἀπάνω καὶ τοῦ οὐς. κλαδί.

1) Ἀπανωκλαδέα, ὁ ἰδ., Θεσσ. (Ζαγορ. κ. ἀ.) Κρήτ.: Ἐπεσε ἀπὸ τ' ἀπανωκλάδι Κρήτ. Κόψε τὰ 'πανωκλάδια τὰ ἀμυγδαλῆς νὰ καρπίσῃ αὐτόθ. Κόψι τοῦ 'πανουκλάδ' νὰ πείσ' κάτου νὰ φάνι τὰ πρόβατα Θεσσ. 2) Ἐν τῇ σηροτροφίᾳ ὁ κλάδος ὅστις προστίθεται εἰς τὸν ἥδη ὑπάρχοντα ὅταν αὐξηθοῦν οἱ θέλοντες νὰ πλέξωσι τὰ κουκούλλιά των μεταξοσκώληκες Θεσσ. Θράκ. (Περίστας.)

ἀπανωκόρμι τό, Πελοπν. (*Αρκαδ.) 'πανωκόρμι Πελοπν. (*Ηλ. Μάν. Μεσσ. Οἶν. κ. ἀ.) — Λεξ. Περίδ. 'πανωκόρμι Σκῦρ. 'πανουκόρμι Εὐβ. (Κονίστρ.) Ἰμβρ. Σκόπ. Ἐκ τοῦ ἐπιρρ. ἀπάνω καὶ τοῦ οὐς. κορμί.

1) Ὁ κυρίως κορμὸς τοῦ ἀνθρώπου ἀπὸ τῆς ὀσφύος καὶ ἄνω Πελοπν. (*Ηλ. Μάν. Οἶν.): Πονεῖ τὸ 'πανωκόρμι μου Οἶν. Ντύσου, θὰ ποντιάσῃ τὸ 'πανωκόρμι σου *Ηλ.

2) Γυναικεῖον ἐνδυμα καλύπτον τὸν κορμὸν μέχρι τῆς ὀσφύος Ἰμβρ. Πελοπν. (*Αρκαδ.) Σκῦρ. 3) Εἶδος γιλικίου τῶν μικρῶν παιδίων τὸ ὁποῖον φθάνει μέχρι τῆς ὀσφύος Πελοπν. (Μεσσ.): Φόρεσε τὸ 'πανωκόρμι ἔς τὸ παιδί νὰ μὴν κρυώσῃ. 4) Τὸ κατὰ τὸν κορμὸν ἐφαρμόζον μέρος τῆς γυναικείας ἐσθῆτος Εὐβ. (Κονίστρ.) 5) Ἐπανωφόριον Πελοπν. (*Ηλ.) Σκόπ. — Λεξ. Περίδ.: Ἀπὸ τὸ κρύο τὸ πολὺ ἔβαλε τὸ 'πανωκόρμι. Συνών. *ἀπάνω-καὶ κάτω 5.

ἀπανωκούμουλος ἐπίθ. Κάμπ. (*Ελυμπ. κ. ἀ.) — Λεξ. Μ'Εγκυκλ. Ἐλευθερουδ. Πρω. ἀπανωκούμιλος Κάμπ.

Ἐκ τοῦ ἐπιρρ. ἀπάνω καὶ τοῦ οὐς. κούμουλος.

Ἐπὶ δοχείων περιεχόντων δημητριακοὺς καρπούς, ὑπερπλήρης ἐνθ' ἄν.: Παροιμ. Ἀπανωκούμιλο καυκὶ χαρὰ φτωχοῦ (ὁ πτωχὸς καὶ δι' ὀλίγων ἱκανοποιεῖται) Κάμπ.

ἀπανωκούμπι τό, Πελοπν. (*Αρκαδ. Πύλ. κ. ἀ.)

Ἐκ τοῦ ἐπιρρ. ἀπάνω καὶ τοῦ οὐς. κουμπί.

Διακοσμητικὸν κομβίον ἐνθ' ἄν.: *Ἀσμ.

Φοροῦν τὰ πόσια τὰ χρυσᾶ, τοῖς ἀσημοκουμποῦρες, τοῖς πέντε ἀράδες τὰ κουμπιά, τοῖς τρεῖς τ' ἀπανωκούμπια (ἐνν. οἱ Κολοκοτρωναῖοι) Πύλ.

ἀπανωκούτσουρο τό, ἀμάρτ. 'πανωκούτσουρο Πελοπν. (Γέρμ.)

Ἐκ τοῦ ἐπιρρ. ἀπάνω καὶ τοῦ οὐς. κούτσουρο.

Τὸ ὀγκῶδες ξύλον τὸ ὁποῖον στηρίζεται ἐπὶ τῶν ἄνω ἄκρων τῶν σιδηρῶν στύλων τοῦ ἐλαιοπιεστηρίου.

ἀπανωκυνηγάρης ὁ, ἀμάρτ. ἀπανωκυνηγάρης Κάμπ. (*Ελυμπ.) Νάξ.

Ἐκ τοῦ ἐπιρρ. ἀπάνω καὶ τοῦ οὐς. κυνηγάρης.

1) Ἀρχηγὸς τῶν κυνηγῶν Κάμπ. (*Ελυμπ.): *Ἀσμ.

*Ὡ κυνηέ, πανωρριανέ κ' ἀπανωκυνηγάρη.

2) Ὁ ἐπιζητῶν νὰ κατορθώσῃ μεγάλα πράγματα, μεγαλεπήβολος Νάξ.: Ἀπανωκυνηγάρης ἄθροπος!

ἀπανωλαδιά ἡ, πολλαχ. ἀπανουλαδιά Πελοπν. (Λακων.) ἀπανωλαδέα Κύθηρ. 'πανωλαδιά Λεξ. Πρω.

Ἐκ τοῦ ἐπιρρ. ἀπάνω καὶ τοῦ οὐς. λαδιά.

1) Τὸ ἐπιπολάζον ἐπὶ ἐπιφανείας ὑγροῦ ἔλαιον ἡ ἄλλο λιπῶδες ρευστὸν Κύθηρ. Πελοπν. (Καλάβρυτ. Κλουτσηνοχ. κ. ἀ.): Φρ. Μοῦ πῆρες τὴν ἀπανωλαδέα (τὸ ἐκλεκτότερον μέρος τοῦ φαγητοῦ) Κύθηρ. || Παροιμ. φρ. Βρέθηκε ἡ βγῆκε ἀπανωλαδιά (ἐπὶ τοῦ κατορθοῦντος νὰ ἀποκρύπτῃ τὴν ἐνοχὴν του. Συνών. φρ. βρέθηκε ἡ βγῆκε λάδι) Καλάβρυτ. Κλουτσηνοχ. κ. ἀ. 2) Καλὴ ἐσοδεία ἐλαίου Πελοπν. (Λακων.): Φέτο ἔχουμε ἀπανουλαδιά.

ἀπανώλακκα ἐπίρρ. 'πανώλακκα Στερελλ. (Αἰτωλ.)

Ἐκ τοῦ ἐπιρρ. ἀπάνω καὶ τοῦ οὐς. λάκκος ἢ λάκκα.

Παραπάνω ἀπὸ τὸν λάκκον: Κάρον χουράφ' 'πανώλακκα.

ἀπανωλίθαρο τό, Παξ. Πελοπν. (Μάν.)

Ἐκ τοῦ ἐπιρρ. ἀπάνω καὶ τοῦ οὐς. λιθάρι.

Ἡ ἄνω πέτρα τοῦ μύλου. Συνών. καὶ ἀντίθ. ἰδ. ἐν λ. ἀπανάρι 1.

ἀπανωλίθι τό, Κέρκ. 'πανωλίθι Κέρκ. (*Αργυραδ.) Πελοπν. (Καλάβρυτ. Κλουτσηνοχ. Λακων. Μεσσ.)

Ἐκ τοῦ ἐπιρρ. ἀπάνω καὶ τοῦ οὐς. λιθί.

Ἀπανωλίθαρο, ὁ ἰδ.

ἀπανωμάνικο τό, Ἀθῆν. ἀπανουμάν'κου Στερελλ. (Εὐρυταν.) 'πανωμάνικο Ἀθῆν.

Ἐκ τοῦ ἐπιρρ. ἀπάνω καὶ τοῦ οὐς. μανίκι.

